

СТАЛІНСЬКІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, РЕКТОРАТУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ,
ПРОФКОМУ І МІСЦЕВКОМУ ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО.

№ 15 (664) | Понеділок, 28 травня 1951 р. | ц. 20 к.

ПРИВІТ ВИПУСКНИКАМ УНІВЕРСИТЕТУ —
НОВОМУ ЗАГОНУ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ
РАДЯНСЬКИХ СПЕЦІАЛІСТІВ!

ОРГАНІЗОВАНО ЗАВЕРШИТИ УЧБОВИЙ РІК В МЕРЕЖІ ПАРТІЙНОЇ ОСВІТИ

Більшовицька партія і особисто товариш Сталін надають величезного значення вихованню комуністів, радянської інтелігенції в дусі марксизму-ленінізму. «Треба визнати, як аксіому, — говорив товариш Сталін, — що чим вищий політичний рівень і марксистсько-ленінська свідомість працівників будь-якої галузі державної і партійної роботи, тим вища і плодотворніша сама робота, тим ефективніші результати роботи...». Ось чому з кожним роком зростає число слухачів в мережі партійної освіти, поліпшується робота пропагандистів, організованим і налагодженим стає учбовий процес.

В цьому учбовому році в університетській мережі партійною освітою було охоплено понад 500 чоловік (без студентів та аспірантів), регулярно працювало 13 теоретичних семінарів для професорсько-викладацького складу та велика кількість гуртків. Гуртки та семінари почали свою роботу своєчасно й організовано, протягом року працювали без зривів, виконували свої плани. Особливо організовано працювали теоретичні семінари на біологічному факультеті (керівники тт. Парицький, Набока, Чорномаз), історичному факультеті (керівник т. Немірова), гуртки з історії ВКП(б) в ЦНБ, на біологічному факультеті і при центральному апараті.

Велику увагу приділили роботі семінарів і гуртків факультетської партійної бюро. Так, партійне бюро філологічного факультету регулярно контролювало роботу семінару викладачів, роботу школи кандидатів, самоосвіту комуністів. Зараз в мережі партійної освіти відповідальний момент — необхідно підвести підсумки занять протягом року. Завдання полягає в тому, щоб організовано закінчити навчання.

Одним з важливих заходів завершення навчального року є проведення підсумкових занять в гуртках та семінарах. Пропагандисти повинні заздалегідь розробити методику й приблизні плани занять. Досвід минулих років вчить, що найбільш доцільною формою підсумкових занять є форма розгорнутої бесіди. Слід уникати перетворення занять на екзамен. Тільки в спокійній невинуватій обстановці комуніст або безпартійний товариш зможе краще показати свої знання, висло-

вити свою думку з того чи іншого питання. Дуже важливо охопити підсумковими заняттями й теоретичними співбесідами всіх; хто брав участь у роботі гуртків та семінарів. Підсумкові заняття повинні також закріпити знання тих, хто навчався, з'ясувати дальший напрямок їх навчання. При цьому слід обов'язково враховувати бажання самих комуністів.

Завершити організовано учбовий рік в мережі партійної освіти — це не тільки провести підсумкові заняття на достатньо високому рівні. Пропагандист водночас повинен глибоко й самокритично проаналізувати свою роботу протягом року. Треба по-більшовицькому розібратися в недоліках і помилках, які відбивалися на рівні пропагандистської роботи.

Перевірка роботи семінарів і гуртків, організована партійним бюро університету, показала, що таких недоліків ще багато. Були, наприклад, випадки зривів занять. Так, в одному з гуртків по вивченню творів класиків марксизму-ленінізму з 19 занять 6 було зірвано. Не всі гуртки та семінари домоглися стопроцентного відвідування. Не всім пропагандистам удалося добре розробити кожну тему занять. Були випадки загальної постановки питань, шаблонно проведених занять. Так, наприклад, провадилися заняття гуртка, яким керує т. Гетьманов. Пропагандисти не змогли допомогти активній участі в роботі всіх комуністів та безпартійних товаришів. Комуніст т. Лисецький жодного разу не виступав з доповіддю, не брав участі в обговоренні інших доповідей. Лише один раз за весь час виступала т. Лемберська. Таке ставлення комуністів до партійного навчання повинно зацікавити партійне бюро біологічного факультету.

Аналіз недоліків допоможе добре підготуватися до наступного навчального року. Слід при цьому врахувати пропозиції та побажання комуністів про форми й методи навчання. Завдання партійних бюро факультетів — допомогти пропагандистам організовано провести підсумкові заняття.

Організоване завершення учбового року в мережі партійної освіти сприятиме ще кращому озброєнню комуністів передовою марксистсько-ленінською теорією.

На сесії Академії наук УРСР

Вибори нових дійсних членів та членів-кореспондентів Академії наук Української РСР

19 травня під головуванням президента Академії наук УРСР академіка О. В. Палладіна відбулося чергове пленарне засідання сесії Академії наук, на якому були проведені вибори нових дійсних членів Академії наук Української РСР та членів-кореспондентів Академії наук УРСР.

Академія наук поповнилася видатними вченими — представниками різних галузей науки. Таємним голосуванням у дійсні члени Академії наук УРСР обрано 19 учених. Обрано 36 членів-кореспондентів Академії наук УРСР.

У числі новообраних дійсних членів Академії наук УРСР — ректор Харківського Державного університету ім. О. М. Горького, доктор біологічних наук, професор І. М. Буланкін і доктор фізико-математичних наук, професор А. К. Вальтер, перу якого належить 60 наукових праць, переважно з експериментальної фізики.

Серед новообраних членів-кореспондентів Академії наук УРСР — доктор фізико-математичних наук, зав. кафедрою геометрії Харківського держуніверситету ім. О. М. Горького О. В. Погорелов.

Диплом захищений на „відмінно“

П'ять років наполегливого навчання в університеті залишили позаду. Попереду — самовіддана праця по вихованню молодого покоління. А сьогодні випускники філологічного факультету зібралися для захисту дипломних робіт, які є підсумком навчання в вузі.

Святою одягнені, хвилюючись, заходять дипломники до аудиторії. В урочистій обстановці голова державної екзаменаційної комісії доцент І. Т. Балака оголошує про початок роботи комісії.

За кафедрою, покритою червоною скатертиною, — дипломант українського відділення Петро Корж. Він захищає дипломну роботу на тему: «Значення робіт товариша Сталіна з питань мовознавства для радянського літературознавства».

Державна екзаменаційна комісія дає роботі найвищу оцінку — «відмінно».

Відмінно захистила дипломну роботу на тему «Роман Ольги Кобилянської «Земля» Зинаїда Голубева, студентки класичного відділення тт. Виск, Рівна та інші.

Цієї весни на філологічному факультеті захищають дипломні роботи 119 випускників — майбутніх висококваліфікованих педагогів-філологів.

В. КАЛИТА.

На фото: П. КОРЖ захищає дипломну роботу. За столом — члени державної екзаменаційної комісії доценти тт. М. О. ЮРКЕВИЧ, І. Т. БАЛАКА, Ф. П. МЕДВЕДЕВ, О. Г. РОЗЕНБЕРГ.

Фото В. ВАСИЛЕНКА.

Високий теоретичний рівень робіт

З 79 випускників історичного факультету 43 захистили свої дипломні роботи на «відмінно», 32 — на «добре», чотири — на «посередньо».

Переважає більшість робіт написана на високому теоретичному рівні, теми їх — актуальні, тісно пов'язані з проблемами сьогодення. В них дипломники виявили вміння пов'язувати минуле з сучасністю. Частина відмінних дипломів мають дослідницький характер, написані з залученням архівних матеріалів, великої кількості творів класиків марксизму-ленінізму. Кращі з них є самостійними монографіями.

Заслужовує на увагу робота Г. Попова «Селянський

рух на Харківщині проти грабінницького характеру реформи 1861—1869 рр.». Вона побудована на архівних матеріалах, дипломник виявив здібність ставити оригінальні питання і давати їм правильне висвітлення.

Рецензент т. Королівський підкреслив самостійний характер дипломної роботи Сталінського стипендіата Склярова — «Об'єднаний рух на Україні за утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік».

Ролі радянської преси в розгромі Деникіна присвятив свою дипломну роботу т. Боданський. Випускник добре висвітлив, як центральні, українські і місцеві газети та листівки викривали

контрреволюційну політику Деникіна — агента американського імперіалізму й допомогли більшовицькій партії мобілізувати маси на його розгром.

Комісія високо відзначила дипломну роботу Сталінського стипендіата Є. Колмогорова на тему «Питання революційного руху студентства на сторінках ленінської «Іскри».

В світлі геніальних праць Й. В. Сталіна з питань мовознавства, використавши велику кількість творів Маркса, Енгельса, Леніна, Сталіна, написав свою роботу «Марксизм-ленінізм про базис та надбудову» випускник т. Шерстюк.

Проф. М. М. ПАКУЛЬ.

ВАЖЛИВІ САМОСТІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

З 8 по 11-е травня провадився захист дипломних робіт студентів-геологів. Переважна більшість їх високо оцінена комісією. Різноманітна тематика робіт. Тут є теми, присвячені вивченню корисних копалин нашої країни, гідрогеологічним, мінералогічним, палеонтологічним дослідженням, що провадилися студентами під час літньої виробничої практики. В складі геолого-розвідувальних партій студенти-практиканти побували в районах Тянь-Шаня, Уралу, на Кавказі, в Карпатах та інших гірських районах. Ряд робіт виконувався в зв'язку з гідротехнічним будівництвом, в тому числі на Дніпрі, Волзі.

Важливе практичне значення має робота студента Стручев-

ського, присвячена вивченню інженерно-геологічних і гідрогеологічних умов районів Північного Донця. Ця робота вже знайшла своє практичне застосування. Роботи Сталінських стипендіатів — Канського та Решетняка, відмінників З. Сухно, Хорольського, І. Сухно були підготовлені під час виробничої практики і мають велике народногосподарське значення. Студент Ветров успішно захистив диплом на тему «Геологія і гідрогеологія лівобережжя Дніпра в районі Каховського будівництва». Робота поповнює відомості з гідрології і геології району будівництва Каховської ГЕС.

З робіт по мінералогії особливо цікава робота випускника Квальвасера, який провадив до-

слідження району Карадага.

Серед дипломних робіт в галузі палеонтології слід відмітити роботу студентки Бульдос на тему екології третинних молюсків Тургайської протоки і роботу Рибас про крейдову фауну Ембінського району.

Студенти геологічного факультету, захищаючи дипломи, виявили глибокі знання, показали готовність до виконання самостійних наукових досліджень. Якість робіт і їх практична цінність значно підвищилися в порівнянні з минулими роками. Важливу роль у виконанні робіт мали кількарічні дослідження студентів у наукових гуртках і матеріали літньої практики попередніх років.

Р. РУБЕЖАНСЬКА.

СЛУХАЧІ СЕМІНАРУ ГОТУЮТЬСЯ ДО ПІДСУМКОВИХ ЗАНЯТЬ

В роботі семінару по підвищенню ідейно-теоретичного рівня працівників філологічного факультету в 1950-1951 навчальному році приймало участь понад 30 комуністів та безпартійних. Серед них — один професор, 11 доцентів, 18 викладачів, 5 аспірантів.

На 11 заняттях було заслухано 11 доповідей і 2 співдоповіді. Зараз, напередодні завершення роботи семінару, можна підвести деякі підсумки.

Заняття у нас почалися своєчасно і протягом року зривів занять не було. Слухачі регулярно відвідували семінар, дуже рідко траплялися випадки пропуску занять без поважних причин. Це стосується тт. Ю. Ю. Шовкопляса та В. П. Невзорової. На деяких заняттях були присутні й товариші, які працюють на факультеті за сумісництвом.

Робота семінару була організована так. Вибравши собі тему доповіді з тематики, розробленої партійним бюро університету, товариші самостійно опрацьовували її, вивчали твори класиків марксизму-ленінізму. Про хід роботи вони регулярно повідомляли керівника семінару.

Дуже хорошу доповідь приготував тов. Мартем'янов на тему «Значення праць Й. В. Сталіна з мовознавства для історії української мови». Доповіді звичайно викликали жваве обговорення. Так обговорювалася, наприклад, доповідь доцента Чернякова. Останнє засідання пройшло особливо активно, зав'язалася цікава й корисна дискусія. Виступали тт. Медведев, Легавка, Вербицький, Балака та інші. Семінар в значній мірі підготував наукову конференцію, присвячену

вивченню праць Й. В. Сталіна в галузі мовознавства. Темі «Вивчення праць Й. В. Сталіна в галузі мовознавства» було присвячено п'ять занять.

Слід відзначити, що партійне бюро регулярно керувало семінаром. Секретар партбюро т. Балака та член бюро т. Коноваленко контролювали роботу семінару, вказували на недоліки, допомагали їх виправляти. Завдяки цьому значно виросла активність учасників занять.

Зараз учасники семінару готуються до підсумкового заняття, де будуть підведені результати навчання. Разом з цим буде розглянуто план роботи на наступний навчальний рік, а також закріплені будуть теми за доповідями. Це важливе заняття ми проведемо організовано.

Доцент А. РОЗЕНБЕРГ.

В ГУРТКУ ПІДВИЩЕНОГО ТИПУ

Гурток підвищеного типу по вивченню історії ВКП(б) для працівників центрального апарату, закінчуючи навчальний рік, провадить перший випуск слухачів. Зараз готується підсумкове заняття гуртка. Слухачам будуть роздані теми доповідей, з яких кожна буде ґрунтуватися на декількох творах В. І. Леніна та Й. В. Сталіна, вивчених у цьому році, й знаннях, одержаних за час навчання. Користуючись таким методом, на підсумкових заняттях можна буде виявити не лише ступінь засвоєн-

ня матеріалу, але й вміння самостійно працювати.

Гурток всі роки працював порівняно регулярно, ідейний рівень слухачів помітно виріс, що виявляється і в їх громадській роботі. Систематична робота над книгою стала для слухачів необхідністю. Після 4-х років навчання в гуртку поступив до вечірнього університету марксизму-ленінізму т. Калінін. В цьому році закінчують гурток тт. Осипова, Плоткіна, Жукова, Якубович.

Завдяки серйозному ставленню слухачів до навчання заняття, що

провадилися методом розгорнутої бесіди, проходили завжди жваво й активно. Найтруднішим був перший рік навчання. Однак з кожним роком вчитися стало легше, з'явилися навички роботи з книжкою, виріс загальний рівень знань.

Зараз перед керівниками й слухачами стоїть завдання — з честю закінчити навчальний рік, серйозно продумати та обрати форму подальшого навчання.

Р. ДОМБРОВСЬКА,
керівник гуртка.

Партгруппа напередодні сесії

До екзаменаційної сесії партійна група нашого курсу підходить добре підготовленою. Про це свідчить поточна робота протягом усього семестру. Всі комуністи склали позааудиторне читання з іноземної мови. Закінчені курсові роботи. Прочитана переважна більшість текстів з української літератури.

Велику увагу приділяли наші комуністи вивченню політекономії. На семінарах можна було шоразу почути змістовні глибокі відповіді тт. Тюрєвої, Кривецького, Ельштейна, Межова. Онищенко, Рибалова, тобто всіх наших комуністів. Межов, Тюрєва і Ельштейн завжди в підготовці до семінарів використовували додаткову літературу, пов'язували матеріал з останніми міжнародними подіями. Виступаючи з питання панування монополістів в капіталістичних країнах, т. Межов навів ряд прикладів з життя тримільйонної Америки, де мільйонери і мільярди фактично тримають у своїх руках все управління країною.

Добре пройшла у наших комуністів виробнича практика в заводських багатотиражах. Зокрема, багато зроблено т. Межовим. В газеті «Молотарка» надруковано 15 його заміток. Межов показав уміння знайти інтересну тему, оперативно зібрати матеріал і у відповідній до змісту літературній формі подати його.

Багато часу віддавала практиці т. Тюрєва. Майже всі її кореспонденції вміщені в газеті, де вона працювала. Від редакції тов. Тюрєва одержала добру характеристику.

Тов. Онищенко проходив практику в газеті «Червоний прапор» (Харківський сільський район). Він виконав ряд відповідальних завдань редакції. Так, ним була організована стаття про партійну організацію одного з колгоспів. Тов. Онищенко зумів розібратися в усіх питаннях, які зустрів при роботі, і дав до газети глибоку змістовну кореспонденцію.

Гірші справи були у т. Ель-

штейна. В перший місяць він безвідповідально поставився до практики. До редакції газети «Темп» (ХТЗ) заходив рідко, бригадою студентів курсу, яка була туди прикріплена, не керував.

На курсових зборах керівник практики Я. Ю. Донской гостро критикував Ельштейна за розвал роботи. Після цього становище різко покращало. Тов. Ельштейн став часто відвідувати редакцію, зібрав ряд матеріалів, кілька його заміток були надруковані в газеті. Непогано також пройшла практика у т. Кривецького і Рибалова.

Практика з'явилася доброю підготовкою до екзаменів з спеціальних дисциплін і до літньої практики в обласних газетах. Вона була новим для нас кроком вперед в справі виховання в собі рис майбутнього працівника партійної преси.

Екзаменаційна сесія в цьому семестрі найважча з усіх, які ми складали. Ми мусимо скласти 9 екзаменів і 3 заліки.

Один екзамен — з логіки — вже складено. Лише т. Межов і Ельштейн одержали «добре». Всі інші склали екзамен на «відмінно».

Але вже у цьому наслідку можна побачити певну закономірність, яка існує в нашій партгрупі, на протязі всього навчання в університеті. Ця закономірність полягає в тому, що деякі комуністи з семестру в семестр одержують по одній-дві «четвірки» і ніяк не можуть твердо стати відмінниками. Взяти, наприклад, тов. Ельштейна. Здобий студент. Працює дуже багато, але всі відмінні оцінки мав лише в 1-му, 3-му і 4-му семестрах. Вчитися на «відмінно» має всі можливості і тов. Межов, який був відмінником лише на 1-му курсі.

Нашу партійну групу складають сильні студенти. І якщо дехто з нас одержує «четвірку» — це значить, що не все допрацьовано, не всі можливості використані, не на повну силу йшла підготовка до екзаменів і під час сесії.

Відчуваючи відповідальність перед Батьківщиною і знаючи, що наше місце — в авангарді курсу, ми мусимо напружено працювати, щоб екзамени цієї сесії скласти лише з високими показниками.

А. РОСКОШНИЙ,
студент III курсу відділення журналістики.

Екзаменаційна сесія на географічному факультеті. На екзамені з економічної географії СРСР у студентів IV курсу.

На фото: біла карта відмінника РИМА СЛАВІНА. Вона дала повні відповіді на всі запитання екзаменаційної картки. Екзаменатор доцент П'ЯТИГОРСЬКИЙ оцінив відповідь Рими як відмінну. Фото В. ВАСИЛЕНКА.

НАШ КАЛЕНДАР

За матеріалами науково-бібліографічного відділу
Центральної наукової бібліотеки

Минуло п'ять років з дня смерті видатного радянського геометра, професора Харківського університету Дмитра Матвійовича Синцова.

Д. М. Синцов народився в 1867 році в місті Вятці (Кіров). Середню й вищу освіту здобув у Казані, там же почався його наукова діяльність. Ще студентом IV курсу він написав свою першу роботу «О функциях Якова Бернулли дробного порядка», за яку одержав медаль від Казанського університету.

В Казані він захищає в 1895 році магістерську, а в 1898 році докторську дисертації. Магістерська дисертація Д. М. Синцова, присвячена мало розробленій і складній проблемі геометрії — теорії коннексів. У своїй докторській дисертації «Радиональные интегралы линейных уравнений» Д. М. Синцов одержав важливі результати, цінність яких недавно відмічав крупний радянський математик Н. Г. Чеботарьов.

В 1903 році Дмитро Матвійович обирається ординарним професором Харківського університету, і з цього часу починається його невтомна і плідотворна діяльність на користь науки й освіти. Інтереси ученого не обмежуються лише науковою роботою; він надзвичайно цікавиться питаннями викладання математики, наполегливо займається математичною бібліографією, бере активну участь у зразковій організації фізико-математичного факультету Харківського університету і його підсобних установ.

З 1906 року Д. М. Синцов стає головою Харківського математичного товариства, очоливши, таким чином, математичне життя Харкова. Він був незмінним керівником Харківської геометричної школи, яка відзначалася й відзначається традицією високої математичної культури. Його головні наукові роботи належать до теорії коннексів і диференціальних рівнянь в їх зв'язку з геометрією. Д. М. Синцов написав також ряд підручників з інтегрування диференціальних рівнянь, з аналітичної геометрії та інші.

Д. М. Синцов

(5 років з дня смерті)

Після Великої Жовтневої революції наукова й громадська діяльність Д. М. Синцова стає особливо багатогранною. Він бере активну участь у реформі університетської освіти на Україні, очолює кафедру геометрії в Харківському університеті. В 1935 році уряд УРСР присвоїв йому почесне звання Заслуженого діяча науки, а в 1938 році він обирається депутатом Харківської міськради і депутатом Верховної Ради УРСР.

Роки німецької окупації Харкова учений провів у Уфі, потім в Москві. А після визволення Харкова повертається на свою другу батьківщину й активно керує відбудовою математичних закладів міста. Ще за рік перед смертю Дмитро Матвійович, незважаючи на тяжку хворобу, керував заняттями семінару з геометрії. Ті, хто вчилися й працювали в університеті починаючи з 1902 року, пам'ятають Д. М. Синцова як одного з найбільш активних університетських працівників, який все своє життя зв'язав з Харківським університетом.

Д. М. Синцову належить велика кількість наукових робіт, учбових посібників, статей з питань викладання математики, рецензій. З них слід відзначити:

«К теории коннексов (коннексы с элементом: точка, прямая, плоскость)». Сообщения Харьковского математического общества. 1904 г. (2), VIII.

«К вопросу об особенностях элементов коннекса». Известия Казанского физико-математического общества. 1901 г. (2), XI, № 3.

Ряд робіт під цим же заголовком в «Сообщениях Харьковского математического общества» (1909—1911 pp.).

«Геометрия Монжевых равнянь». Записки Харьковского математического товариства. 1929 г. III.

«Свойства системы интегральных кривых Пфаффа уравнения в n-переменных». Известия Академии наук СССР. 1931 г., № 10.

В. СТАНИШЕВСЬКИЙ,
бібліограф.

По сторінках вузівських газет

«За советскую науку»
(Ростовський університет)

ВЕЧІР ІНОЗЕМНИХ МОВ

На романо-германському відділенні історико-філологічного факультету проведений вечір іноземних мов, в якому взяли участь студенти інших відділень факультету, а також фізмату та юрфаку.

До програми вечора цього року включені пісні та вірші, присвячені боротьбі трудящих всього світу за мир. Трьома мовами — англійською, німецькою, французькою — були виконані «Пісні про Сталіна» та «Гімн демократичної молоді». Студенти англійської групи IV курсу декламували вірш Суркова «Сталін». Група студентів виконала пісню французьких докерів. Також були представлені уривки з п'єс зарубіжних класиків — Мольєра, Шоу, Твена, Лессінга.

«Ленинградский
университет»

«ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ВІЧНОЇ РАДОСТІ»

Нещодавно бібліотека східного факультету за проханням делегації Китайської народної республіки, що відвідала Ленінград, передала через Міністерство вищої освіти для Китаю 11 томів «Енциклопедії вічної радості». Цей цінний пам'ятник китайської куль-

тури відноситься до кінця 14 століття і є першою китайською енциклопедією. Записи в рукописі зроблені каліграфічним почерком червоною і чорною тушшю. Автор енциклопедії невідомий, але встановлено, що всі томи написані однією людиною.

«Енциклопедія вічної радості» зберігалася в імператорському палаці в Пекіні, але в 1644 році багато томів загинуло під час пожежі. Частина томів енциклопедії на початку XX ст. потрапила до Англії, Німеччини та Росії. В Китаї залишилося 52 томи.

«Енциклопедія вічної радості» відображає усі крупніші політичні події XIV сторіччя, дає опис науки цього періоду. Особливу увагу автор енциклопедії приділяє літературі. В рукописі розповідається про творчість китайських поетів та письменників і наводяться уривки з їх творів.

«За советскую науку»

(Ростовський університет)

КОНКУРС

ГРУПОВИХ ВЕЧОРІВ

На історико-філологічному факультеті провадиться конкурс на кращий груповий тематичний вечір. По конкурсу в минулому семестрі вже були відзначені з занесенням на дошку пошани і нагородженням грамотами групи III і I курсів історичного і II курсу романо-германського відділень.

Культурний відпочинок студентів добре допомагає їм в навчанні.

ПРОВЕДЕМО ЕКЗАМЕНИ НА ВИСОКОМУ РІВНІ!

Продемонструємо цим свою відданість більшовицькій партії, радянській державі, любимому вождю товаришеві СТАЛІНУ!

ЩОДЕННИК СЕСІЇ

Студент Середа не склав екзамену

БІЛЯ карти — студентка групи економгеографів II курсу Неботова. Вона вичерпно розповідає про явища, що впливають на рельєф, кліматичні умови та рослинний покрив Центральної Америки, потім з захопленням висвітлює роль російських мореплавців Белінгсгаузена, Крузенштерна, Лисенського в дослідженні Океанії. Екзаменатор П. І. Гордєєв ставить «відмінно» до залікової книжки Неботової.

Про дослідження Аляски російськими мандрівниками Берінгом, Чіріковим, Коцебу добре розповіла студентка Нечитайло. Відмінну підготовку на екзамені з фізичної географії показали студенти Малєєва, Несен, Слагода, Олійник, Шербак та інші.

Студент Середа в зимову екзаменаційну сесію двічі складав ек-

замен з фізичної географії. Екзаменатор П. І. Гордєєв указав йому тоді на поверхові знання, слабу підготовку з ряду розділів. Проте, це не послужило уроком для Середи. В другому півріччі він мало приділяв уваги вивченню фізичної географії, несистематично відвідував лекції.

Відповідаючи на екзамені про Центральну рівнину Північної Америки, він не зміг дати характеристики окремих її складових частин, обмежився лише переліком їх. Поверховою була відповідь Середи на запитання про клімат Південної Америки. У студента відсутні навіть елементарні знання про циркуляцію повітряних мас, що обумовлюють клімат району. Середа не склав екзамену з 2-ї частини фізичної географії.

Економіка й політика

зарубіжних

країн

ЗАЛІК з економіки й політики зарубіжних країн склали студенти IV курсу економічного факультету. Четвертокурсники виявили глибокі знання, хороше знайомство з матеріалами газет і журналів.

Студент Бровко докладно розповів про боротьбу комуністичної й соціалістичної партій Італії за мир, демократію, соціалізм, викрив політику зрадників народу з уряду де-Гаспері. Він одержав відмінну оцінку.

Високі знання виявили студенти Тульчинський, Ставицький, Гончаров, Шебанов, Берлін.

Діалектичний

матеріалізм

В ГРУПІ «А» IV курсу фізико-математичного факультету відбувся екзамен з діалектичного матеріалізму. Четвертокурсники Борок, Гербер, Зісканд, Круглякова, Коц, Кубаніна, Половнева, Радіонов склали екзамен на «посередньо».

Іх відповіді показали поверхові знання творів класиків марксизму-ленінізму, неглибоке засвоєння основних положень діалектичного матеріалізму.

ПОРАДИ ЛІКАРЯ

Про режим дня студента

Після екзаменаційної сесії у вузах до поліклініки зверталося багато студентів, хворих на кон'юнктивіт (запалення очей), з скаргами на головні болі.

Де цьому причина? Її слід шукати насамперед в нерозумному використанні студентом своїх сил, у невмінні організувати робочий день під час підготовки до екзаменів. Ми хочемо дати деякі поради щодо режиму дня. Використовуючи їх, студент зможе рівно, з певними силами провести всі екзамени.

Основою режиму є правильне чергування роботи й відпочинку. Щоб добре працювати весь день, студент повинен відновити свої сили під час сну. Нормальний 7—8-годинний відпочинок обов'язковий. Лягаючи не пізніше 12 години і встаючи о 7—8 годині ранку, ви підготуєте себе до роботи на весь день. Після легкого сніданку можна працювати три години, після чого треба зробити 10—15-хвилинну перерву. Потім знову 2—3 години роботи і година відпочинку на обід та обов'язкову прогулянку протягом 20—30 хвилин на свіжому повітрі.

Дотримуйтесь цього режиму! Не думайте, що за рахунок відняття у себе відпочинку ви встигнете більше зробити. Навпаки, ви зробите значно менше, гірше і завдасте шкоди своєму здоров'ю.

Ні в якому разі не готуйтеся до екзамену в ліжку. По-перше, це розхолоджує людину в її роботі, а по-друге — дуже шкідливо для очей. Категорично забороняється вживати для «бадьорості» первітин та фенолін, що часто закінчується отруєнням і викликом швидкої допомоги. Вживайте ріб'ячий жир і вітаміни (особливо вітамін «С»).

М. ГАНЕЛІНА,
С. ХАЙМОВИЧ, лікарі
студентської поліклініки.

Відповідають першокурсники

ВИЩА математика — один із складних екзаменів у першокурсників геологічного факультету.

Біля екзаменаційного столу відповідає юнак в геологічній формі. Він впевнено розв'язує задачі, що стоять в картці, дає вичерпні відповіді на теоретичні запитання.

Відмінно, — оцінює професор М. Н. Марчевський відповідь студента Чекваїдзе.

Протягом першого року навчання в університеті Олег Тимошенко наполегливо опановував математику, регулярно готував домашні завдання. Контрольні роботи Олега були кращими на курсі. Відмінно складений екзамен ще раз показав значення систематичної, наполегливої роботи. Олег

дав повні відповіді на запитання про нормальне рівняння прямої і про нормуючий множник, а також про диференціювання суми або різниці. Студент чітко сформулював теорему про корені поліноміального рівняння, легко справився з задачами.

Микола Піддубний докладно розповів про еліпс, вивів похідні від тригонометричних функцій, добре розв'язав задачі. Його відповідь теж заслужила відмінну оцінку.

На екзамені з вищої математики «відмінно» одержали також студенти Ващенко, Грушевська, Федоренко, Воронцова.

Студентки Стуруа та Процько не склали екзамену.

Широкі, ґрунтовні знання

ХОРОШУ, сумлінну підготовку показали на екзамені з неорганічного синтезу студенти групи фізико-хіміків й аналітиків IV курсу хімічного факультету.

Глибокі знання показали студенти Кириченко, Холодильна, Шмуйлович, Островерхов.

Сталінський стипендіат, студент Титов виявив здібності до самостійних лабораторних занять з синтезу неорганічних речовин, вміння з описаних в літературі методів обрати найкращий спосіб одержання даного препарату. Добре виконала завдання екзамена-

тора професора Л. М. Андреасова студентка Огієнко. Їй було доручено з літературних даних обрати шлях синтезу гідратів бору.

Відмінниця навчання Львіна-Ридаль одержала гідрат оксиду літію електролізом розчину хлористого літію. На основі знайомства з дослідженнями радянських вчених студентка добре розібрала всі умови цієї реакції й показала можливість одержання вказаних сполук доступним способом. Свою роботу вона доповнила цільним рядом діаграм, що пояснюють цей процес.

Результат невідповідності

В цьому році студенти III курсу економічного факультету склали екзамен з двох великих розділів політичної економії — імперіалізму й соціалізму.

Хід екзаменів показав, що значна більшість третьокурсників добре засвоїли матеріал. Студенти законспектували рекомендовані твори класиків марксизму-ленінізму. Багато з них опрацювали значну кількість додаткової літератури.

Під час екзаменів глибокі знання показали товариші Попов, Селіванов, Матвійчук, Сазонов, Кошута та інші, вони заслужено одержали відмінні оцінки. Запорукою їх успіху було те, що вони протягом року систематично і наполегливо опрацьовували основну й допоміжну літературу, брали активну участь у семінарах.

Разом з тим хід екзаменів показав, що деякі студенти III курсу протягом року працювали недостатньо. Наприклад, т. Ключко, який в минулому році склав усі екзамен на «відмінно», зараз

одержав з політичної економії «посередньо». Причиною цьому є те, що т. Ключко протягом року працював гірше, ніж він може працювати. Він не зміг дати ґрунтовної відповіді на запитання екзаменаційної картки: «Найкрупніші сучасні монополії та їх роль в капіталістичних країнах». Посередню оцінку одержав студент Засульський, який недосить твердо засвоїв розділ «Соціалістичний принцип розподілу за працею».

Третьокурсниця Донцова несистематично відвідувала семінарські заняття з політичної економії, і це позначилося на знаннях студентки. Вона не змогла проаналізувати питання про організацію та оплату праці в колгоспах.

Незадовільну оцінку одержала студентка Лам, яка протягом учбового року працювала недостатньо. Вона пропускала семінарські заняття, кілька раз приходила на семінари невідповідною і тепер не змогла відповісти на запитання екзаменаційної картки.

Доцент О. ВАСИЛЬЄВ.

Студентка II курсу геологічного факультету Маргарита Кичкіна—відмінниця навчання і активістка громадської роботи. Комсомольці обрали її комсоргом групи. У дні екзаменаційної сесії Маргарита напружено працює, повторює пройденний за рік матеріал, наполегливо готується до кожного екзамену.

На фото: М. КИЧКІНА готується до чергового екзамену.
Фото В. ВАСИЛЕНКА.

ДИПЛОМНІ РОБОТИ З ІСТОРІЇ СХОДУ

В нашому університеті — одному з старіших вузів країни — раніше, ніж в інших почалося викладання східознавчих спеціальностей. Вже при заснуванні університету тут читав арабську мову харків'янин І. Б. Берендт. Пізніше, у 1836—1839 рр. в університеті викладав видатний російський східознавець академік В. Дорн. Він читав арабську, турецьку, санскритську й абіссінську мови. Читання абіссінської мови було в Росії єдиним випадком за все XIX століття. Пізніше в нашому університеті чудово був представлений санскрит. В університетській друкарні був навіть санскритський шрифт. Після Жовтневої революції на філологічному факультеті одночасно з рсмано-германським відділенням існувала також невелика індійська група. Пізніше почалося читання курсу історії країн Сходу, який до 1941 року вела видатна китайстка, нині викладач Московського університету Л. В. Симонівська.

Перемога китайської революції породила великий інтерес до Сходу серед наших студентів. Так, ще торік дипломник історичного факультету Йоффе взяв темою дипломної роботи «Радянський Китай». Цього року була створена група з шести дипломників, які розподілили між собою історію народно-демократичного Китаю з часу створення Червоної Армії, перших радянських районів і Кантонської комуні в восени 1927 року до наших днів.

Тема дипломної роботи випускниці А. Яременко — «Кантонська комунa»; історії Радянського Китаю 1927—1934 років присвятила

свою роботу дипломниця Б. Шехтер. Студент М. Гертман взяв темою диплому «Китайська Червона Армія в 1927—1935 рр.». «Особий прикордонний район Шеньсі—Ганьсу—Нінся» — тема дипломної роботи випускниці М. Маневич. В. Голод написав роботу «Револьюційно-визвольна боротьба китайського народу в 1945—1949 роках». Робота С. Каневського присвячена темі «Створення Народно-демократичної республіки Китаю».

Тепер усі ці роботи опрацьовані і складають один том в 700 сторінок під назвою «Нариси з історії народно-демократичного Китаю». Вступ склала стаття автора цих рядків «І. В. Сталін про китайську революцію 1925—1927 років».

Дипломні роботи випускників написані на високому теоретичному рівні й використовують у значній мірі новий матеріал журналів і газет часів описуваних подій. Вони є цінним внеском до літератури з історії народно-демократичного Китаю.

Дипломні роботи наступного 1951-1952 учбового року будуть доповнювати цю роботу з окремих проблем. Так, уже взяті студентами теми «Біографія Мао Цзедунa» та «Острів Тайвань під владою імперіалістів». Разом з тим в нашій східознавчій тематиці накреслюється вихід за межі Китаю.

Доцент А. КОВАЛЕВСЬКИЙ.

Як виконуються пункти договору

МИР
ПЕРЕМОЖЕ ВІЙНУ!

Колективи хімічного та біологічного факультетів уклали між собою договір на соціалістичне змагання. Договір охоплює широке коло питань: підвищення ідейно-політичного рівня працівників, виробничу роботу та підвищення ділової кваліфікації, запровадження закінчених робіт і допомогу промисловості, культурно-масову роботу, допомогу школам, господарську роботу тощо.

Разом з профспілковою організацією редакція перевірить хід виконання договору на початку наступного навчального року.

«Як виконуються пункти договору?» — з таким запитанням ми звернулися до працівників хімічного факультету. Нижче друкуються відповіді.

Договір зобов'язує

«...Не менше чотирьох разів на місяць провадити заняття в гуртку по вивченню історії ВКП(б)».

Розділ I, пункт 4.

В нашому гуртку по вивченню історії ВКП(б) займаються 12 співробітників хімічного факультету та інституту хімії. Розпочавши заняття з 7 жовтня, ми проводимо їх регулярно раз на тиждень у формі співбесіди. Коли тема обговорена, я роблю заключення.

За пропозицією самих слухачів гуртка ми практикуємо короткі огляди поточних подій шоганяття.

Договір на соціалістичне змагання з колективом біологічного факультету зобов'язує нас підвищувати рівень пропагандистської роботи. Нашими недоліками є те, що з 12 слухачів в середньому присутні на заняттях поки що лише 8—9 чоловік. Також не всі ще однаково добре готуються до кожного заняття.

Н. ДЗЮБА,
керівник гуртка.

Для Каховської ГЕС

«...Забезпечити виконання наукової тематики, пов'язаної з будівництвом Каховської ГЕС, в точній відповідності до встановлених строків».

Розділ II, пункт 2.

Група співробітників кафедри фізичної хімії й відділу науково-дослідного інституту під керівництвом професора М. А. Ізмайлова працює над розробленням методів виявлення концен-

трації водневих йонів у воді — достатньо точних і в той же час зручних для геологічних досліджень, що провадяться в районі Каховки.

Робота провадиться в двох напрямках. Перша група (Є. О. Вайль, Г. М. Олександрова та Е. Л. Гуревич) займається конструюванням портативного приладу й добором простих і надійних у роботі електродів. Друга група (С. М. Петров, Г. І. Побігайло, М. Г. Мушкіна) досліджують індикаторний метод виявлення кислотності середовища. Крім співробітників, до роботи залучені студенти Б. Теплов та Н. Романова.

Робота на допомогу Каховській ГЕС знаходиться під суворим контролем. Щотижня виконавці збираються разом з керівником проф. М. А. Ізмайловим, обговорюють результати роботи, накреслюють теми на наступний тиждень. Найбільш важливі й цікаві питання, що виникають у процесі роботи, обговорюються на поширених засіданнях кафедри.

Співробітники кафедри та інституту прикладуть всіх зусиль, щоб домогтися хороших наслідків у цій цікавій і потрібній роботі.

С. ПЕТРОВ

3 ініціативи газети

«...Співробітникам факультету оформити до кінця 1951 року дві кандидатські дисертації (т.т. Скобліюнок, Поніровська)».

Розділ II, пункт 4.

Редакція стінгазети хімічного факультету «За радян-

ську науку» провадить цікаву й важливу роботу: в кожному номері вміщені 2—3 статті наших дисертантів, в яких вони діляться досвідом роботи, висловлюють свої побажання, викривають недоліки, що мають місце.

Редколегія не випадково зайнялася цим питанням, на факультеті протягом багатьох років деякі товариші працюють над своїми дисертаціями, але досі у них немає певних результатів. За останні 3 роки поза аспірантурою захистили кандидатські дисертації лише 3 чоловіка.

На сторінках газети вже виступали товариші Корнієнко, Олександров, Поніровська, Скобліюнок та інші. В зв'язку з цим громадські організації, деканат хімічного факультету й дирекція інституту хімії повинні звернути увагу на окремі сторони роботи дисертантів.

Так, дисертант т. Скобліюнок повідомляє: «Протягом довгого часу робота моя провадилася дуже повільно, перш за все внаслідок надмірного педагогічного навантаження. Це не випадок якийсь. Протягом останніх чотирьох років моє педагогічне навантаження складало понад 1000 годин на рік». У своїх кореспонденціях тт. Поніровська та Скобліюнок пишуть про те, що дисертантам доводиться витрачати багато часу на розшуки апаратури, реактивів, посуду та ін.

Цінна ініціатива факультетської газети (редактор тов Колтунова) безперечно дасть позитивні результати.

В. ТОЛМАЧОВ.

Кріпити зв'язок з виробництвом

«...Виконати повністю договір про співдружність між факультетом та реактивним заводом».

Розділ III, пункт 6.

Колектив хімічного факультету уклав договір про соціалістичну взаємодопомогу з Харківським заводом хімічних реактивів.

Недавно на спільному засіданні представників заводу й факультету був перевірений хід виконання договору. Кафедри хімічної технології та органічної хімії ведуть щість тем по розробці методів синтезу органічних препаратів, необхідних заводу. Хід виконання тем задовільний.

Були накреслені шляхи дальшої роботи у зв'язку з вимогами й побажаннями заводу. Велика робота провадиться на факультеті по перевірці технічних умов на реактиви, які випускаються заводом. За останній місяць було перевірено 30 технічних умов. Однак, цю трудомістку й відповідальну роботу в основному провадять лише органіки факультету. Інші кафедри й відділи інституту хімії ще не включилися до роботи по виконанню соціалістичного договору з заводом. До цього часу не здійснюється шефство над аналітичною лабораторією і її фізико-хімічним відділом. В лекторії, організованому при заводі, викладачами й науковими співробітниками факультету прочитано лише... одну лекцію.

Необхідно ширше кріпити зв'язок з виробництвом.

С. ЦУКЕРМАН.

Великий письменник-революціонер

28 травня минає тридцять п'ять років з дня смерті великого сина українського народу, поета-революціонера Івана Франка, який своє життя віддав боротьбі за визволення трудового народу від соціального й національного гніту, за щасливе і вільне його життя.

Син сільського коваля, він змалку мав можливість спостерігати безвідрадне життя трудящих Західної України, що стогнали в лабетах Австрійської імперії. Вже в початковій школі, а потім в гімназії він відчув усю гіркоту соціальної й національної нерівності, зазнав глузувань і переслідувань з боку багатіїв.

З юнацьких років Іван Франко вивчає і перекладає твори К. Маркса, Ф. Енгельса, твори М. Чернішевського. За пропаганду ідей соціалізму його тричі заарештовують, засуджують, тримають в'юрмі.

Але ніщо не зломало духу поета-борця. Іван Франко з винятковою енергією проявляє різносторонню діяльність, загартує свою волю до боротьби.

Творчість Івана Франка — багатогранна. Франко — поет і белетрист, драматург і критик, вче-

ний і публіцист, журналіст і редактор, громадський діяч, великий просвітител. За неповними даними, Франко написав 4637 творів.

Пісня і праця нерозривно переплелися в житті і творчості Франка. В одному з крашних своїх віршів — «Каменярі» — поет уподоблює себе і своїх товаришів до боротьби до каменярів на шляху людського поступу, які важкими молотами б'ють скелю соціальної несправедливості експлуататорського ладу, пробивають дорогу для правди, волі трудящим.

Перші твори Івана Франка — оповідання про гірке життя галицьких селян та бориславських робітників («Лесишина челядь», «Борислав») зазнавали бойкоту і переслідування з боку української буржуазної інтелігенції. Буржуазні націоналісти обурювались, що Франко виступив новатором в українській літературі — першим розповів про «думи пролетарія», про життя «на дні» суспільства.

Франко у своїй творчості, у своїй діяльності ніколи не оглядався назад, ніколи не виставляв історичне гетьмансько-старшинське минуле України як ідеал, до яко-

го треба прагнути. Навпаки, він завжди кликав вперед, до нового життя, де б не було експлуатації людини людиною.

Франко вірив у всепермагаючу силу безсмертного революційного духу народів, якого не в силі придушити ніякі намагання світової реакції. У вірші «Вічний революціонер» він закликає:

Не ридати, а здобувати
Хоч синам, як не собі,
Кращу долю в боротьбі.

Наполегливо шукав Франко виходу, способу для покращення життя народу. Поет бачив всю безвихідність дрібного індивідуального сільського господарства.

У своїх мріях поет бачив той час, коли зникнуть межі на полях і вільний, щасливий народ спільною працею буде обробляти свої широкі, безмежні поля.

Франко був істинним, палким патріотом своєї батьківщини. Саме тому він завжди гостро виступав як проти безрідних космополітів, так і проти буржуазно-поміщицьких націоналістів.

Іван Франко палко любив і глибоко знав творчість Тараса Шевченка, він був достойним послідовником його революційних традицій в українській літературі.

Разом з тим, Франко завжди виступав за тісні зв'язки з куль-

турою великого російського народу. Вже в перші роки своєї літературної діяльності Іван Франко захоплювався передовою російською революційно-демократичною літературою. Особливий вплив на нього мав Чернішевський.

Великий український письменник Михайло Коцюбинський так характеризував Івана Франка, свого сучасника і соратника: «Боліючи душею над темнотою і долею свого українського народу, Франко... проповідує любов

До всіх, що ллють свій піт і кров,
До всіх, котрих гнетуть окуви.

У нього нема шовінізму. Люд ділиться на два табори: на кривдників, проти яких він гострить як меч своє слово, і покривджених, яким він оддає своє серце».

Цей гострий меч Франкового слова і зараз з неослабною силою разить всіх ворогів народу, а гаряче серце Франка ми відчуваємо в його пристрасних творах, звернених до народу. Тому ці твори такі дорогі і близькі нам. Вони допомагають нам у нашій боротьбі за побудову комуністичного суспільства, про яке все життя своє мріяв полум'яний поет — революційний демократ Іван Франко.

О. КИСЕЛЬОВ, кандидат філологічних наук.

Підготовка до 3-го Всесвітнього фестивалю молоді і студентів

БЕРЛІН (ТАРС). Підготовчий комітет 3-го Всесвітнього фестивалю молоді і студентів схвалив програму культурних, спортивних і масових заходів під час фестивалю.

В програму культурних заходів входить: проведення художніх конкурсів молодих співаків і музикантів; проведення конкурсу на кращу молодіжну пісню миру, а також конкурсів на кращий вірш, оповідання і фото, присвячені боротьбі молоді за мир; проведення концертів з національними програмами, з тематичними програмами, вільних концертів за участю молодих виконавців з делегацій різних країн; демонстрація крашних художніх, документальних, науково-популярних, спортивних, мультиплікаційних кінофільмів; організація виставок, присвячених життю і боротьбі молоді та студентів за мир і щасливе майбутнє молодого покоління; організація художніх виставок живопису, скульптури і графіки.

В спортивну програму фестивалю входить проведення 11-х Всесвітніх студентських літніх ігор, під час яких будуть організовані товариські міжнародні зустрічі з гімнастики, легкої атлетики, плавання, баскетбола, волейбола, велосипеда, хокея, настільного теніса, боротьби, ручного м'яча, футболу, боксу і теніса; масових змагань учасників фестивалю за одержання спортивного значка фестивалю; показу національних видів спорту.

В програму масових заходів входить проведення в день відкриття фестивалю масової демонстрації і мітингу.

В день закриття фестивалю вирішено провести мітинг усіх його учасників.

Молодь Нюрнберга проти ремілітаризації Німеччини

БЕРЛІН (ТАРС). Агентство АДН передає, що 20 травня, незважаючи на заборону поліції, в Нюрнберзі відбулася конференція молоді, яка пройшла під знаком боротьби проти ремілітаризації, за проведення народного опиту і підготовки до 3-го Всесвітнього фестивалю молоді і студентів.

Конференція прийняла рішення провести на всіх підприємствах, в школах і в усіх районах Нюрнберга збори, щоб об'єднати всю молодь, незалежно від політичних поглядів, в єдиний фронт боротьби проти ремілітаризації і за проведення народного опиту. Учасники конференції зобов'язалися скрізь створювати комітети боротьби проти ремілітаризації.

Мужній борець за мир

Як відомо, 24-річний французький військовий моряк Анрі Мартен активно боровся за припинення колоніальної війни проти в'єтнамського народу. 19 жовтня 1950 року військовий трибунал Тулона засудив героїчного борця за мир до розжалування і п'яти років тюремного ув'язнення. На суді Анрі Мартен викривав французьких паліїв війни. Цей процес перетворився на суд над імперіалістами Франції.

Тепер з Парижа повідомляють, що 19 травня касаційний суд скасував рішення військового трибуналу Тулона.

Газета «Юманіте-діманш» пише, що військово-судові власті, очевидно, готувалимуть новий процес проти Анрі Мартена, на цей раз, очевидно, у військовому трибуналі Бреста, і закликає всіх французьких патріотів, всіх захисників миру ще наполегливіше боротися за негайне звільнення Анрі Мартена.

В. о. редактора
В. БУДНІКОВ.